

Інтерактивне заняття з учнями класу на тему «ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ»

Мета заняття: сформувати в дітей уявлення про булінг та його прояви; повідомити про способи боротьби з булінгом; напрацювати навички подолання булінгу та комунікування в складних ситуаціях.

ЧАСТИНА ПЕРША

Привітання (1хв)

Всім привіт! Мене звати Ярослав і сьогодні ми з вами поговоримо про булінг. І нашу роботу я пропоную розпочати із перегляду мультфільму, який називається «Жив собі чорний кіт».

Перегляд мультфільму «Жив собі чорний кіт» (5хв)

Щойно ви переглянули мультфільм про життя чорного кота і я б хотіла у вас запитати...

Обговорення мультфільму(6хв):

1. Як ви вважаєте, чому ніхто не спілкувався із чорним котом?
2. Чому той хто відрізняється від оточуючих, частіше залишається на самоті та стає об'єктом насмішок?
3. Чи справедливим було ставлення оточуючих до чорного кота? 4. Що відчував кіт?
5. Чому змінилося ставлення до кота, після того як він вимастився в білу фарбу?
6. Чи правильно будувати відносини з оточуючими, ґрунтуючись на їх зовнішності?
7. Що можна було б зробити коту для вирішення його проблеми?

Мозковий штурм(10хв)

Давайте зараз спробуємо, спираючись на те, що ви побачили в мультфільмі, на те, що ми щойно обговорили, знайти відповідь на запитання, *що ж таке булінг?*

На вашу думку, які саме дії можна віднести до булінгу? *Можливі варіанти дітей(записати на дошці):*

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ

- Словесні образи, глузування, обзивання, погрози.
- Образливі жести або дії, наприклад, плювки.
- Залякування за допомогою слів, загрозливих інтонацій, щоб змусити жертву щось зробити чи не зробити.
- Ігнорування, відмова від спілкування, виключення з гри, бойкот.
- Вимагання грошей, їжі, речей
- Сумисне пошкодження особистого майна.

ЩО ТАКЕ БУЛІНГ?

Булінг – це агресивна поведінка однієї людини (або групи людей) до іншої, яка виражається у фізичних, психологічних, принижувальних, економічних, злочинних заходах демонстрації зверхності та зневажливого ставлення.

- удари, шипки, штовхання, підніжки, викручування рук, будь-які інші дії, які заподіюють біль і навіть тілесні ушкодження.
- Приниження за допомогою мобільних телефонів та Інтернету (SMS-повідомлення, електронні листи, образливі репліки і коментарі в чатах та месенджерах), розпускання чуток і пліток.

Щойно ми записали різні варіанти вчинення булінгу. Але варто також зазначити, що булінг є фізичний та психологічний. Давайте зараз ми визначимо, що можна віднести, з перерахованого, до фізичного, а що до психологічного булінгу. Я буду вам зачитувати по порядку прояви, які ви називали, а ви будете говорити куди це потрібно віднести. Починаймо!

Форми шкільного булінгу:

- фізичний (умисні штовхання, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень та ін.);

- психологічний (насилство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічну травму шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість)

Дякую за ваші відповіді, думаю ви всі запам'ятали, що відноситься до булінгу. Отже, зараз ми можемо дати повне визначення, що це таке: **булінг** (у перекладі з англійської - хуліганити, грубіянити) – це **тривалий процес свідомого жорстокого ставлення (фізичного і психічного) з боку дитини або групи дітей до іншої дитини або дітей.**

Пам'ятки для дітей «МЕНІ Є КОМУ ДОПОМОГТИ!»(4хв)

Зараз кожен з вас отримає пам'ятку, на якій зазначено куди ви можете звернутися, якщо постраждали від булінгу. Пропоную вам детально з ними ознайомитися

Вправа «Валіза, пральна машина і кошик для сміття»(1 хв)

Мета: зворотній зв'язок

І наостанок, пропоную вам вибрати і наклеїти ваш стікер на одну з трьох катринок, де корзина для сміття означає те, що ви не отримали ніякої цінної інформації або було не цікаво, до пральної машини ви прикріплюєте стікер якщо ви дізнались нові знання, але ще потрібно їх переосмислити, і якщо отримані знання від нашої з вами роботи були цікаві, корисні і нові - то прикріплюйте стікер до валізи.

ДРУГА ЧАСТИНА

Вправа «Ми творимо»(3 хв)

Мета: продемонструвати неповторність кожної людини, зняття емоційного напруження.

Тепер давайте трохи з вами пограємо. Кожен з вас бере серветку і чітко виконує мою інструкцію:

- *Складіть салфетку в двічі.
- *Складіть салфетку ще раз вдвічі.
- *Відірвіть правий верхній кут.
- *Складіть ще раз вдвічі і відірвіть ще раз правий верхній кут.
- *Складіть ще раз вдвічі і відірвіть ще раз правий верхній кут.
- *Закінчили. Розгорніть салфетку і подивіться, що у вас вийшло.

Обговорення: Як могло таке статися? З чим пов'язана така розмаїтість малюнків?

Завдання отримали всі одне, але кожен по різному виконав його. Так само і виходів із конфліктних ситуацій, які провокують булінг є багато. Головне їх шукати.

Вправа «ТАК/НІ»(6 хв)

Мета: донести учням інформацію про соціальну структуру булінгу

Всі ви знаєте, що у булінгу завжди задіяні декілька людей, як мінімум двох.

Учасників булінгу прийнято називати:

- переслідувач (кривдник, буллер);
- постраждалий (жертва);
- спостерігач (свідок).

Зараз ми можемо пригадати, що можливо кожен з нас мав якусь свою роль у булінгу. Наприклад був спостерігачем, але при цьому не задумувався, що є безпосереднім його учасником.

Зараз ми поділимося наш клас на дві рівні частини. Я буду зачитувати вам відповіді на питання «Що потрібно робити, якщо ви стали свідком булінгу?», а ваше завдання переходити на право, якщо погоджуєтеся з твердженням, і на ліво,

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ

якщо не погоджуєтеся. Все зрозуміло? Слухаємо уважно!

- поскаржитися директору
- знімати на відео
- покликати охорону/поліцію/когось дорослого (якщо поза школою)
- вступитися за жертву
- виступити на стороні булерів
- подзвонити батькам
- просто піти геть
- просто дивитися

Обговорення вправи:

1. Які, на вашу думку, можуть бути ще варіанти поведінки у такій ситуації?
2. Чи ставали ви у реальному житті свідком булінгу?
3. Який варіант поведінки ви обрали?
4. Яка поведінка, на вашу думку, є найбільш ефективна?

Вправа «Конфлікт на мості» (5 хв)

Мета: навички подолання булінгу та комунікування в складних ситуаціях.

Зараз вам буде потрібно розрахуватися на перший/другий. «Одинички» стають з правого боку, «двієчки» з лівого. Між вами є міст(міст викладений за допомогою двох ниток, ширина містка має бути не більше 30 см), як бачите, ширина цього мосту невелика, ваше завдання: двоє людей, по одному з кожного боку, одночасно мають пройти через цей міст і не зайти за лінію. Успіхів!

Обговорення:

1. Чи легко вам було розминатися на містку?
2. Чи було таке, що ви заступали за лінію?
3. Чи домовлялися ви про те, як будете переходити?
4. Чи легко було домовитися?

Вправа «5 кроків, які допоможуть розповісти про булінг»(10хв) Якщо ви стали жертвою булінгу, про це потрібно розповісти. Це

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ

необов'язково має бути вчитель чи ще хтось зі школи, це перш за все має бути людина якій ви довіряєте: мама/тато, брат/сестра, друг/подруга тощо. Але варто зазначити, що говорити про це не так вже і просто. Тому сьогодні, я хочу розповісти вам про метод 5-ти кроків, які допоможуть вам наважитися розповісти про булінг.

(На підлозі, по порядку, розкладені 5 листів форматом А-4, на яких прописані кроки, листи перевернуті до верху пустою стороною. Діти стають на перший крок. Ведучий відкриває «перший крок» і пропонує порозмірковувати над заголовком, що там мається на увазі. Діти пропонують варіанти, після чого ведучий озвучує правильну відповідь після чого переходять на наступний «крок»)

Перед вами перший крок. Подивіться уважно на його назву і подумайте, що це означає. *Діти пропонують варіанти.*

Крок перший: «СПРАВИТИСЯ З ЕМОЦІЯМИ»

Подумайте про те, що вам заважає про це говорити, чому досі нікому не сказали? Можливо вам соромно чи страшно. Але відчувати сором чи страх у подібній ситуації це нормально і це не робить вас слабкими. Це нормальна реакція для ненормальної ситуації.

Крок другий: «ЗНАЙТИ ЛЮДИНУ, ЯКІЙ ДОВІРЯЄШ»

Подумайте з ким ви могли б про це поговорити, хто б вас вислухав і за необхідності допоміг. Це можуть бути друзі, батьки, брати/сестри, вчитель, соціальний педагог, психолог. Але ви маєте довіряти цій людині.

Крок третій: «ПРОРЕПЕТИРУЙТЕ»

Подумайте про те, що ви хочете сказати і як ця людина могла б вам допомогти. Найкраще було б це завчасно прописати на папері, що сказати, описати що ви відчуваєте і попросити нікому не розповідати.

Крок четвертий: «ОБЕРІТЬ ПРАВИЛЬНИЙ ЧАС»

Обирайте відповідний час, щоб комусь розповісти. Час, коли ця людина буде

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ

найменше відволікатися, коли вся її увага буде максимально спрямована на вас. Бажано також обирати місце, де вам буде комфортно і затишно говорити, де ви відчуваєте себе в повній безпеці.

Крок п'ятий: «НЕ ЗДАВАЙСЯ!»

Якщо ви комусь розповіли про вашу проблему, але не отримали тієї підтримки чи допомоги на які розраховували – не здавайтесь! Можливо ви обрали не той час, можливо у цієї людини на той момент були власні проблеми і це нормально. Оберіть інший час, спробуйте ще раз, розкажіть іншій людині, але пам'ятайте, що завжди є той, хто готовий вас вислухати і допомогти вам.

Зворотній зв'язок (бхв)

Ось наше заняття і підходить до завершення, але перш ніж попрощатися, я хочу попросити вас відповісти на пару запитань, щоб дізнатися на скільки корисним виявилось наше заняття(Додаток В).

Прощання (10 сек.)

Мені приємно було з вами працювати і сподіваюсь, що це було взаємно! Дякую за вашу участь! До нових зустрічей!

Дайте, будь ласка, відповіді на запитання:

1. Сьогодні на занятті я дізнався(лась)_____

2. Мені було цікаво_____

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ

3. Я запам'ятав (ла)

4. Я зможу використати у житті те, що _____

5. Я б хотів(ла) розповісти й іншим про те, що

ДЯКУЮ!!!